

Sveriges Lantbruksuniversitet
Box 7070
750 07 Uppsala

Luntmakargatan 13, Box 7851,
SE-103 99 Stockholm, Sweden
Tfn/Phone: +46 8 563 085 00
Fax: +46 8 563 085 50
hsv@hsv.se, www.hsv.se

Per-Gunnar Rosengren
08-563 088 16
per-gunnar.rosengren@hsv.se
BESLUT

2009-06-25
Reg.nr 83-3514-09

Ansökan om andra krav för utbildning som leder till skogsmästarexamen vid Sveriges Lantbruksuniversitet

Ärendet

Sveriges Lantbruksuniversitet ansökte den 15 juni 2009 om att få använda andra krav för utbildningen till skogsmästarexamen (180 högskolepoäng) från och med höstterminen 2010. Högskoleverket har fastställt områdesbehörighet nummer 15 som särskild behörighet för utbildning till skogsmästarexamen som börjar efter den 1 juli 2010. Sveriges Lantbruksuniversitet ansöker om att dessutom få ställa krav på förkunskaper från skoglig utbildning motsvarande något av fem alternativ (se nedan), samt minst sex månaders skoglig praktik. Dessa förkunskapskrav kan ersättas av förkunskaper från skogligt basår om 60 högskolepoäng.

Bakgrund

Från och med antagningen till hösten 2010 får Sveriges Lantbruksuniversitet (SLU) inte längre själv besluta om behörighetskrav för sina utbildningar utan universitetet ska tillämpa Högskoleverkets föreskrift (HSVFS 2007:8) om områdesbehörigheter. SLU kan dessutom ansöka om tillstånd enligt bestämmelserna om andra krav 7 kap. 11 § högskoleförordningen (1993:100). För närvarande tillämpar SLU ett förkunskapskrav om minst sex månaders skogliga gymnasiekurser och minst sex månaders skoglig praktik, för utbildningen till skogsmästarexamen. Dessa krav ingår inte i systemet för områdesbehörigheter och därför ansöker SLU nu om tillstånd att använda dem efter den 1 juli 2010.

SLU uppger i sin ansökan att genom Bologna-processen har kraven på skogsmästarutbildningen blivit något mer akademiska samtidigt som utrymmet för praktisk träning är svårt att tillgodose inom programmet. Skogsmästarprogrammet bygger emellertid på att studenterna har skogliga grundkunskaper och erfarenhet från skoglig praktik redan från studiestarten. Därigenom kvarstår behovet av skogliga förkunskaper hos studenterna vid utbildningsstarten för att utbildningen höstterminen 2010 och framöver ska kunna genomföras på tre år och på samma nivå som idag.

För behörighet kräver SLU idag ett av följande alternativ; antingen förkunskaper från en av följande fem utbildningar eller godkänt betyg från ett skogligt basår på 60 högskolepoäng.

1. Godkänt i följande kurser på naturbruksprogrammet, vilka tillsammans omfattar mellan 300 och 400 gymnasiepoäng:
 - Basmaskin service
 - Motor- och röjmotorsåg
 - Skogsskötsel A
 - Virkesbehandling A
 - Virkestransport A, alternativt Virkestransport B
2. Avgångsbetyg från treårig naturbrukslinje med skoglig inriktning.
3. Avgångsbetyg från tvåårig skogsbrukslinje.
4. Godkänt i kurser, t.ex. från påbyggnadsutbildningar, som motsvarar de kurser som anges i alternativ 1.
5. Skoglig grundutbildning kan ersättas av långvarig skoglig yrkeserfarenhet, omfattande minst 5 års heltidsarbete och som uppfyller de krav som anges nedan under yrkeserfarenhet.

Kravet på yrkeserfarenhet omfattar 6 månaders skoglig erfarenhet och får tillgodoräknas tidigast från det år som den sökande fyller 16 år och ska därefter ha gjorts under sammanhängande perioder om minst en månad. Minst 50 procent av praktiken ska ha utförts inom något av arbetsområdena skogsvård, drivning, planering och förvaltning. Resterande tid kan ha varit förlagd till andra skogliga arbetsområden, t.ex. plantskola, skogsindustri, virkesmätning, jakt- och fiskevård.

Högskoleverkets bedömning

De behörighetskrav som får ställas för en utbildning på grundläggande nivå som riktar sig till nybörjare, ska enligt 7 kap. 8 § högskoleförordningen (1993:100) vara *helt nödvändiga* för att studenten ska kunna tillgodogöra sig utbildningen. Högskoleverket får enligt 7 kap. 11 § högskoleförordningen bevilja en ansökan om andra krav än de som följer av de fastställda standardbehörigheterna eller områdesbehörigheterna om det finns särskilda skäl. Högskoleverket fastställde den 11 december 2007 de områdesbehörigheter (HSVFS 2007:8) som ska tillämpas från och med höstterminen 2010. För utbildningar som leder till en yrkesexamen har verket fastställt vilka områdesbehörigheter som ska användas och för

utbildningar som leder till en generell examen ska lärosätena välja en av de 17 områdesbehörigheterna.

För utbildning som startar efter den 1 juli 2010 ska Sveriges Lantbruksuniversitet tillämpa områdesbehörigheterna för särskild behörighet enligt förordningen för Sveriges Lantbruksuniversitet (1993:221).

Regeringen skriver i *Vägar till högskolan för kunskap och kvalitet* (prop. 2006/07:107) att kunskaper och erfarenheter som har förvärvats via t.ex. arbetslivet kan ge en god grund för att tillgodogöra sig högre utbildning. När det gäller vilka typer av kunskaper och erfarenheter från arbetslivet som kan komma ifråga som behörighetskrav, framför regeringen följande:

Regeringen anser dock inte att arbetslivserfarenhet per automatik ska ge behörighet till högre utbildning. Arbetslivserfarenheten skall vara relevant för utbildningen. Detta avgörs genom individuell prövning av kompetensen från högskolans sida. (s. 16)

Högskoleverket anser att när det gäller SLU:s ansökan om andra krav för skogsmästarutbildningen, inte är fråga om en generell arbetslivserfarenhet utan om en avgränsad yrkeserfarenhet vars syfte är att förbättra studenternas möjligheter att tillgodogöra sig utbildningen. Målen för kursplanerna i skogsmästarutbildningens första år bygger på att studenterna redan har skaffat sig förkunskaper om skoglig verksamhet. Högskoleverket anser därför att det finns särskilda skäl enligt 7 kap. 11 § högskoleförordningen för att bevilja ansökan från Sveriges Lantbruksuniversitet angående andra krav för skogsmästarutbildningen.

Högskoleverkets beslut

Högskoleverket medger enligt 7 kap. 11 § högskoleförordningen att Sveriges Lantbruksuniversitet får använda förkunskaper från utbildning med skoglig inriktning enligt de fem punkterna ovan samt 6 månaders skoglig yrkeserfarenhet eller godkänt skogligt basår 60 högskolepoäng, som behörighetskrav för utbildningen som leder till skogsmästarexamen.

Tillståndet gäller från och med antagningen till höstterminen 2010 till och med höstterminen 2013. Därefter måste SLU lämna in en uppföljning till Högskoleverket som beskriver vad behörighetskraven har betytt för utbildningen och för studenternas förmåga att genomföra utbildningen. I samband med detta kan Högskoleverket pröva frågan om ett nytt tillstånd.

Beslut i detta ärende har fattats av Leif Strandberg, ansvarig för Högskoleverkets tillståndsgivning, efter föredragning av Per Gunnar Rosengren, utredare.

Leif Strandberg

Per Gunnar Rosengren